

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19.08.1996, sp. zn. 1 Cao 60/96, ECLI:CZ:VSPH:1996:1.CAO.60.1996.1

Číslo: 33/1997

Právní věta: Příplatek k starobnímu důchodu navrhovateli podle ustanovení § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb. ve znění zákona č. 47/1991 Sb. se poskytuje ode dne 1.7.1990, byl-li poškozený k tomuto dni poživatelem důchodu. Stane-li se poškozený poživatelem důchodu po tomto datu, poskytuje se příplatek od přiznání důchodu.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 19.08.1996

Spisová značka: 1 Cao 60/96

Číslo rozhodnutí: 33

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Rehabilitace soudní, Sociální zabezpečení

Předpisy: 119/1990 Sb. § 25 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

33/1997 Jo.

Příplatek k starobnímu důchodu navrhovateli podle ustanovení § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb. ve znění zákona č. 47/1991 Sb. se poskytuje ode dne 1. 7. 1990, byl-li poškozený k tomuto dni poživatelem důchodu. Stane-li se poškozený poživatelem důchodu po tomto datu, poskytuje se příplatek od přiznání důchodu.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 19. 8. 1996, [1 Cao 60/96](#))

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 3. 7. 1995 byl navrhovateli s účinností od 14. 3. 1992 upraven starobní důchod podle ustanovení § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb. na částku 3254 Kč měsíčně s tím, že k době vydání rozhodnutí náležel postupně důchod vyšší v souvislosti se zvyšováním důchodu, takže ke dni vydání rozhodnutí náleží 5165 Kč měsíčně. Toto rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že k důchodu navrhovatele byl přiznán příplatek podle citovaného ustanovení ve výši 600 Kč. Zápočet doby věznění podle ustanovení § 25 odst. 1 až 6 citovaného zákona nemá vliv na výši navrhovatelova důchodu, neboť již při přiznání starobního důchodu v roce 1985 byla navrhovateli doba 1961 až 1964 započtena.

V opravném prostředku navrhovatel namítal, že doplatek ke starobnímu důchodu mu měl být

upraven již od 1. 7. 1990, což je uvedeno v zákoně č. 119/1990 Sb. Postupem České správy sociálního zabezpečení se cítí poškozen.

Krajský soud v Hradci Králové opravnému prostředku nevyhověl a přezkoumávané rozhodnutí potvrdil. Soud vycházel jednak z výpovědi navrhovatele, slyšeného jako účastníka řízení, a z obsahu odpůrcova dávkového spisu. Soud tak zjistil, že navrhovatel byl ve vazbě od 21. 2. do 27. 5. 1961 a od 28. 5. 1961 do 17. 7. 1964 byl ve výkonu trestu odnětí svobody se zařazením do III. pracovní kategorie. Starobní důchod byl navrhovateli přiznán od 23. 7. 1985 ve výši 2034 Kčs měsíčně a po zápočtu doby v letech 1946 – 1948 byl důchod upraven na částku 2106 Kčs zpětně. O úpravu důchodu podle zákona o soudní rehabilitaci požádal navrhovatel dne 14. 3. 1995. Soud dospěl k závěru, že na navrhovatele se vztahuje ustanovení § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb. a navrhovateli tak k jeho žádosti mohl být poskytnut příplatek k důchodu ode dne účinnosti tohoto zákona ve výši 15 Kč za každý měsíc vazby a výkonu trestu odnětí svobody. Za 40 měsíců tak činí výše příplatku 600 Kč a navrhovateli byl k jeho důchodu přiznán, přičemž bylo provedeno i postupné zvýšení důchodu podle jednotlivých zákonných zvýšení. Pokud byla provedena úprava důchodu navrhovatele až od 14. 3. 1992, tj. 3 roky nazpět od podání žádosti, dospěl soud prvního stupně k závěru, že odpůrce správně postupoval podle ustanovení § 95 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., protože speciální úpravu zákon o soudní rehabilitaci v otázce lhůt neobsahuje. Při splnění zákonných podmínek by navrhovateli náležela úprava již od účinnosti tohoto zákona, avšak její provedení je vázáno na podání žádosti a Česká správa sociálního zabezpečení je pak vázána ustanovením § 95 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb.

Ve včas podaném odvolání navrhovatel opětovně namítá, že důchod mu měl být upraven v souladu se zněním zákona č. 119/1990 Sb. již od 1. 7. 1990, protože jedinou podmínku tam uvedenou, tj. pobírání důchodu k tomuto datu, navrhovatel splňoval. Nebylo jeho vinou, že byl rehabilitován Okresním soudem v Rychnově nad Kněžnou až ke dni 23. 2. 1995, i když o rehabilitaci žádal již v roce 1990.

Vrchní soud v Praze svým rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že rozhodnutí ze dne 3. 7. 1995, č. 230 422 088, se zrušuje a věc se vrací České správě sociálního zabezpečení k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně zjistil skutkový stav v dostatečném rozsahu, avšak odvolací soud nesdílí právní závěry soudu prvního stupně.

V projednávané věci je nepochybné, že navrhovatel byl účasten soudní rehabilitace podle zákona č. 119/1988 Sb. a předložil o tom odpůrci do dávkového spisu doklad – rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 7. 1994, sp. zn. 5 Tz 93/93. Rovněž je nepochybné, že navrhovatel byl ve vazbě v době od 21. 2. 1961 do 27. 5. 1961 a ve výkonu trestu od 28. 5. 1961 do 17. 7. 1964 se zařazením do III. pracovní kategorie, o čemž rovněž předložil potvrzení Vězeňské služby ČR. Protože uvedená doba byla již navrhovateli započtena při přiznání starobního důchodu v roce 1985, má navrhovatel nárok na odškodnění podle ustanovení § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb. ve znění zákona č. 47/1991 Sb. Až potud jsou tedy právní závěry odvolacího soudu stejné jako soudu prvního stupně.

Podle ustanovení § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb. ve znění zákona č. 47/1991 Sb. poškozený může žádat, aby mu byly místo nároků vyplývajících z ustanovení předchozích odstavců poskytnuty měsíční příplatky k důchodu v částce (v případě navrhovatele) 15 Kč za každý měsíc vazby a výkonu trestu odnětí svobody. Příplatek k důchodu se poskytuje ode dne 1. 7. 1990, byl-li poškozený k tomuto dni poživatelé důchodu. Stane-li se poškozený poživatelé důchodu po tomto dni, poskytuje se příplatek k důchodu od přiznání důchodu. V tomto ustanovení není obsažena žádná

speciální úprava týkající se lhůt; pouze v § 25 odst. 4 je uvedeno, že pro výplatu dávky nesprávně vyměřené následkem vazby nebo výkonu trestu se nepoužilo ustanovení § 95 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. o tříleté době, v níž lze zvýšit nebo přiznat dávku.

Odvolací soud tedy zvažoval, zda postup České správy sociálního zabezpečení, který posledně citované ustanovení použil v případě navrhovatele při úpravě důchodu podle ustanovení § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb., byl správný. Soud dospěl k závěru, že tomu tak nebylo a ustanovení § 95 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. nebylo možné použít při poskytnutí příplatku k důchodu podle ustanovení § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb. ve znění zákona č. 47/1991 Sb. Především podle názoru soudu to vylučuje již samo toto znění zákona, které výslovně uvádí, že v případě, když poškozený již byl poživitelem důchodu, příplatek k důchodu se mu poskytuje ode dne 1. 7. 1990. Zákon neuvádí výrazu "vzniká nárok na poskytnutí", ale přímo uvádí, že se příplatek poskytuje.

Ustanovení § 95 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb. stanovilo, že zjistí-li se dodatečně, že dávka byla přiznána nebo je neprávem odeprána, anebo že byla přiznána od pozdějšího data, než od jakého náleží, dávka se zvýšila nebo přiznala. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení dávka se zvýšila nebo přiznala podle odstavce 1 ode dne, od něhož dávka nebo její zvýšení náleží, nejvýše však za 3 roky nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na dávku nebo její zvýšení. Podle názoru odvolacího soudu v projednávané věci nešlo ani o jeden z případů citovaného ustanovení § 95 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb. Navrhovateli nebyl starobní důchod přiznán ani vyplácen v nižší částce, než náležel; byl mu přiznán ve správné výši a v té byl také vyplácen. Přiznání příplatku k důchodu podle ustanovení § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb. v platném znění je samostatným nárokem, jehož vznik a přiznání je vázáno na několik podmínek, a jak bylo uvedeno výše, výplata samotného důchodu před přiznáním příplatku nebyla výplatou v nižší částce, než v jaké důchod náležel. Jiné by to bylo při přepočtu celého důchodu podle ustanovení § 25 odst. 1 až 3 zákona č. 119/1990 Sb., kde se přepočítává celý důchod znovu a může se dospět k závěru, že byl dosud přiznán nebo vyplácen v nižší částce, než náležel. Zde však bylo použití ustanovení § 95 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. přímo vyloučeno. To, že tomu tak není v případě uvedeném v § 25 odst. 7, podle názoru odvolacího soudu znamená, že v tomto případě toto použití vůbec nepřicházelo v úvahu z důvodů shora uvedených, a to i proto, že zákon výslovně stanovil, že příplatek se poskytuje buď od 1. 7. 1990 nebo od přiznání důchodu tam, kde se poškozený stal poživitelem důchodu po dni 1. 7. 1990.

Vzhledem k tomu, že navrhovatel byl poživitelem důchodu již od roku 1985, náleží mu poskytování příplatku k důchodu od 1. 7. 1990, jak se toho také domáhal v opravném prostředku a v odvolání.

Protože soud prvního stupně potvrdil nesprávné rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, nezbylo odvolacímu soudu, než aby při nezměněném skutkovém základu změnil rozsudek soudu prvního stupně podle ustanovení § 220 odst. 1 a § 250s odst. 2 o. s. ř. tak, že přezkoumávané rozhodnutí uvedeného orgánu podle ustanovení § 250 odst. 2 o. s. ř. zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. V něm bude Česká správa sociálního zabezpečení vázána shora uvedeným právním názorem odvolacího soudu o tom, že navrhovateli náleží příplatek k důchodu podle ustanovení § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb. již od 1. 7. 1990.